

Контрреволюція гідності

Термін «Контрреволюція гідності» професор, теолог Ігор Ісіченко три роки тому вживав, характеризуючи супільний стан в Україні після Майдану (див. газета «День» №6, 2017 р.). Він, реагуючи на притягнення Юрія Сиротюка до суду, зауважив, що саме Сиротюк був автором визначення подій листопада 2013-лютого 2014 рр., як Революція Гідності і що саме таке визначення «допомагає злагодити глибинні механізми супільного вибуху». Причиною цього вибуху стало накопичення роками зневаги влади до національної гідності українців, до прав і свобод наших співвітчизників.

Здавалося, що після Революції Гідності стало очевидним, що без руйнування командно-адміністративної посткомуністичної вертикалі відносин громадянина і влади, без реалізації проголошених на Майдані гасел, Україна не матиме перспектив розвитку в сучасному глобалізованому світі. Тому переважна більшість громадян і, що особливо важливо, найбільш креативна їх частина, повірили, що нова владна команда на чолі з президентом України П.О.Порошенком здатна реалізувати ці майданні очікування громадян. На жаль, анексія Росією Криму та підтримка з її боку агресивних сепаратистських рухів на сході України, а також, що не менш важливо, окрім негативні рішення (чи поступки) влади на політичному рівні та особисто на бізнес-олігархічному рівні П.О.Порошенка привели до нарощання хвилі розчарування, обумовленої також браком реальних структурних змін у економіці, які кожен громадянин хотів відчути на особистому рівні.

І сталося те, що повинно було статися. Перемогли «Слуги народу», скориставшись цим масовим

незадоволенням громадян, які бездумно повелися на доволі ефективній піар-кампанії, підтриманої антиукраїнськими силами з метою дискредитації майданної влади.

Прийшла до влади нова «молодда команда слуг народу» на чолі з Президентом України В.О.Зеленським, яка вже майже впродовж року шаленим темпом запроваджує «справжні реформи», не задумуючись над їх наслідками. Вона — «молодда команда» не дуже прагне порад та настанов представників старшого покоління, щоб уберегти себе від повторення помилок своїх попередників. І цей розрив поколінь та несприйняття на бутого в Україні досвіду державотворення вже нині є серйозною загрозою для нашого подальшого поступу до побудови незалежної високорозвиненої Української держави. На наших очах готується щось цілком альтернативне Революції Гідності, а саме відбувається контрреволюція гідності. Її наслідки важко спрогнозувати без зачленення думок креативних особистостей та моральних авторитетів нашого суспільства.

Ініціативна група «Першого грудня» зробила спробу аналізу сучасного стану нашого суспільства та прогнозу його подальшого життя в серії статей, підготовлених експериментами та опублікованими в журналі «Світогляд» №6, 2019 р. Відтоді події почали розвиватися надзвичайно стрімко і на зовнішньому, і на внутрішньому фронтах. Що відбувається? Хто винен у наших невдачах на цих фронтах? Важко об'єктивно відповісти на ці питання, без серйозних наукових досліджень. Чи, може, вже така наша доля?

Українці століттями боролися за свою незалежність. Століттями наша земля поливалася кров'ю багатьох поколінь, яким випала доля жити на цій плідній землі. Звідси випливає перша гірка констатація — жодне покоління українців не жило без війни. Ще донедавна мені здавалося, що така доля омине молоде покоління незалежної Української держави. Не оминула! Гинуть молоді люди на так званій гібридній війні, спровокованій нашим північно-східним сусідом.

Мое повоєнне покоління було свідком того, як викривлена, вивихнута пропагандистською темною енергією радянська епоха руйнувала долі окремих людей, сімей і цілих народів. І це відбувалося ради побудови сильної тоталітарної держави. І багато хто з нас брав у цьому участь. Не вийшло — ані сильної держави, ані обіцянного комуністичного раю. Але ментальні викривлення залишилися. Звідси друга гірка констатація — постраянський синдром і досі залишається суттєвим чинником життя великої кількості громадян України.

І ще гірше, що цей постраянський негатив, помножений на тривалу відсутність креативних дій влади та за наявність сформованого в Україні активного олігархічного клану, вже призвів до деградації багатьох сфер Української держави від політичної, соціо-економічної до науково-культурної.

Про це свідчить безліч негативних прикладів, які без адекватної на них реакції можуть привести до найгіршого — загрози втрати нашої державності.

Ярослав ЯЦКІВ,
академік НАН України

Газета

«День», 21.01.2020р.